

REVISOR- BRANCHEN 2016

Nøgletal

Revisorbranchen: Vækst giver største omsætning nogensinde

Med en omsætning på knap 17. mia. kroner i 2016 har revisorbranchen opnået den højeste omsætning målt nogensinde herhjemme. Samtidig stiger omsætningen i branchen nu for fjerde år i træk. Dermed har revisorbranchen løftet sig op efter en række udfordrende år, hvor omsætningen svingede omkring de 15 mia. kr.

Fremgangen kommer samtidig med store ændringer på revisorerne's markeder. Ændringer som præger udviklingen og vækstmulighederne nu og i årene frem. Det bedste eksempel er måske udviklingen på branchens kerneydelse og traditionelle forretningsområde revision. I 2006 blev samtlige danske selskaber revideret. Her 10 år efter er det kun knap halvdelen af danske selskaber, der har revision. På trods af fravalget af revision er der ikke noget, der tyder på, at behovet for tillid og sikkerhed er faldende. Tværtimod viser omsætningsfremgangen de senere år, at kunderne fortsat efterspørger revisorerne's mange tilbud og services i forhold til både erhvervsliv og offentlig sektor.

Branchen investerer i øjeblikket betragteligt i at omstille sig til en verden, hvor ydelserne først og fremmest er drevet af kunderne's behov og ikke af Folketingets lov. Branchens strategi med at supplere revisionen med andre ydelser i forhold til il regnskab, skat og forretningsøkonomi ser dermed ud til at virke. Samtidig er der ikke tvivl om, at de positive konjunkturer og den generelle vækst i erhvervslivet smitter positivt af på revisorbranchen. Det gælder fx i forbindelse med køb og salg af virksomheder, generationsskifter, børsnoteringer, flere investeringer i IT, maskiner mv og også et øget lånebehov for at finansiere de nye aktiviteter og investeringer.

Vi forventer, at den positive start på 2017, hvor der både er fremgang at spore i dansk økonomi og store dele af verdensøkonomien, vil bidrage til en yderligere omsætningsfremgang i revisorbranchen. Samtidig forventer vi, at omstillingen i revisorbranchen vil tage til i kraft. Bevægelsen væk fra den traditionelle ydelse revision over mod andre typer af erklæringer og mere rådgivning vil uden tvivl fortsætte. Branchen er heldigvis godt rustet til at håndtere omstillingen, som har været undervejs i mange år.

2017 vil være præget af den nye EU regulering af revisorbranchen, som vil få betydning for forholdet til revisors største kunder, herunder særligt de børsnoterede virksomheder. Reguleringen vil skabe en del rokeringer i branchen, samt ændre på forholdet mellem revision og rådgivning. For de mange små virksomheder er revisor fortsat den centrale sparringspartner, der både bistår med råd og dåd i driften og hjælper til med at holde bøvl og papirarbejde væk fra ejerlederne's og iværksætterne's bord, så de kan fokusere på at drive og udvikle deres virksomhed.

*Charlotte Jepsen
Adm. direktør*

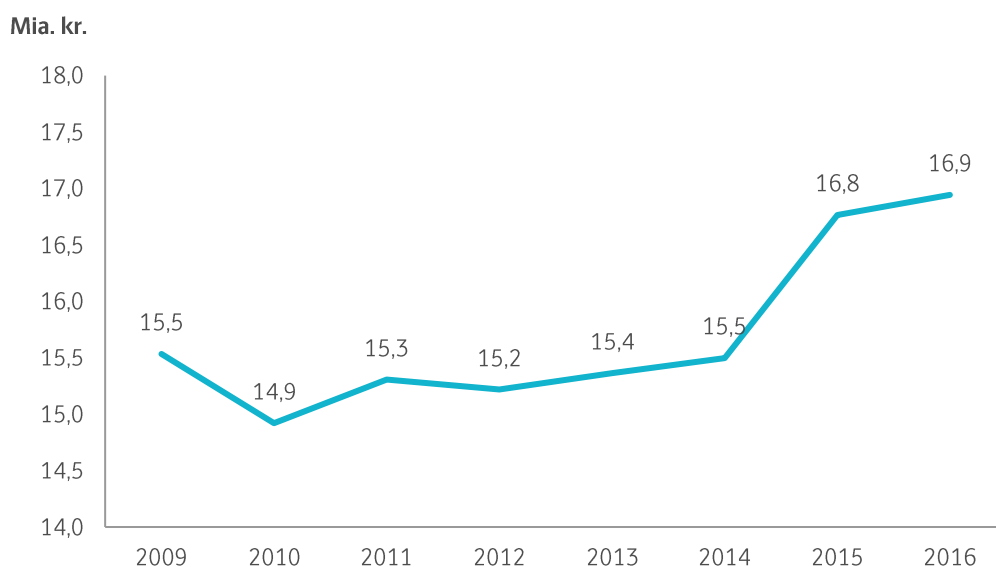
FSR – danske revisorer

Nøgletal for revisorbranchen

Stigning i revisorbranchens omsætning

Revisorbranchen havde et samlet salg på 16,9 mia. kr. i 2016 ifølge tal fra Danmarks Statistik.¹² Efter omsætningen har ligget stabilt i en længere periode, oplevede branchen i 2015 en stigning på ca. 8 pct. Og med en stigning i omsætningen på 1 pct. i 2016 har branchen formået at bygge videre på det foregående års vækst.

Omsætningsudvikling

Kilde: Danmarks Statistik / FIKS33-
Revision og bogføring (DB07), samlet salg i mio. kr.(løbende)

Fra 2009 til 2010 faldt omsætningen i branchen fra 15,5 mia. kr. til 14,9 mia. kr., svarende til et fald på 4 pct. Faldet i omsætningen skal ses i sammenhæng med finanskrisen, som brød ud i 2008 og skabte en dyb lavkonjunktur i økonomien. Allerede det efterfølgende år viste branchen dog tegn på bedring, hvor omsætningen steg til 15,3 mia. kr. Fra 2011 til 2014 har omsætningen i revisorbranchen ligget stabilt med små udsving fra 15,2 til 15,5 mia. kr. Omsætningen i branchen steg markant i 2015 til 16,8 milliarder kroner. I 2016 endte branchens omsætning på

¹ Danmarks Statistiks opgør revisorbranchen under branchegruppe Revision og Bogføring, som ud over revisionsfirmaer også består af virksomheder, der yder virksomhedsøkonomisk rådgivning og bogføring. Denne branchegruppe er den bedste indikator for tilstanden og udviklingen i revisorbranchen.

² Termen "samlet salg" bruges af Danmarks Statistik i statistikker, der er baseret på momsstatistikken.

16,9 mia. kr. Dermed har revisorbranchen formået at bygge videre på væksten fra 2015 og har lige som i 2015 oplevet det højeste niveau for branchens omsætning set under ét.

Sammenlignes omsætningsvæksten i revisorbranchen med andre rådgivende brancher ses det, at revisorbranchen i 2016 oplevede en lavere vækst end både advokatbranchen og branchen for virksomhedskonsulenter. Sammenligningen skal dog ses i lyset af, at revisorbranchen oplevede en markant højere vækst end de to brancher i 2015. Branchen for arkitekter og rådgivende ingeniører er den eneste branche, der har oplevet en tilbagegang i omsætningen i 2016. Denne branche oplevede dog en pæn vækst i 2015. Forskellene i vækstraterne for de forskellige brancher skal ses i lyset af, at forskellige forhold påvirker omsætningen i de forskellige brancher.

Væksten i udvalgte rådgiverbrancher

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Advokatvirksomhed	11,9%	9,4%	2,3%	-5,9%	1,4%	2,4%	3,6%
Revision & Bogføring	-3,9%	2,6%	-0,6%	1,0%	0,9%	8,2%	1,1%
Virksomhedskonsulenter	-5,1%	-3,4%	14,0%	15,8%	2,8%	2,1%	9,9%
Arkitekter & rådgivende ingeniører	-3,0%	0,5%	-0,3%	14,2%	1,9%	5,3%	-2,2%

Kilde: Danmarks Statistik / FIKS33

Årlig vækst i samlet salg i rådgivende brancher (løbende priser)

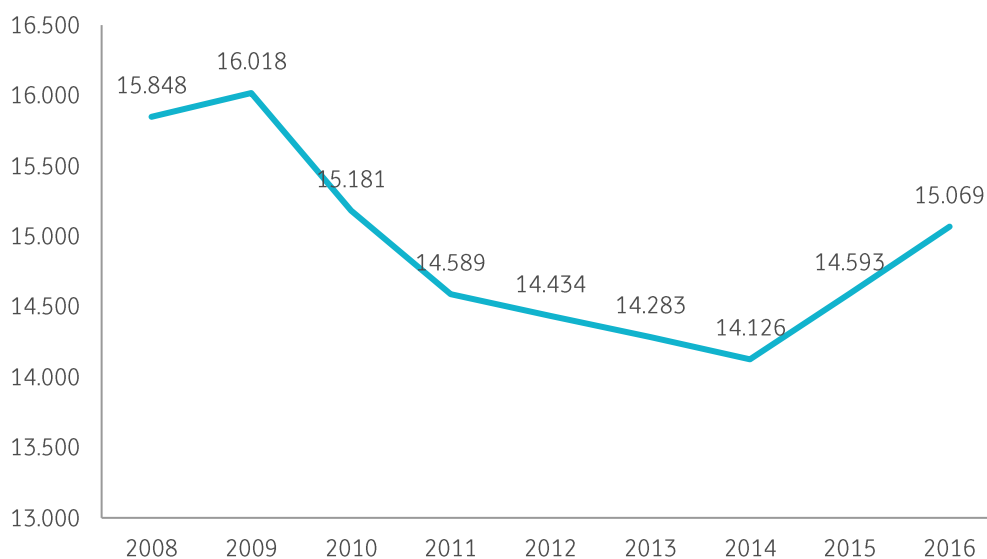
Fremgang i medarbejderstaben

I 2016 fortsatte fremgang i antallet af medarbejdere i revisionsbranchen fra året før. Dermed var der i gennemsnit 15.069 fuldtidsansatte i branchen det seneste år. Det er en fremgang på 476 ansatte i forhold til i 2015.

De seneste to års vækst i medarbejderstaben tegner et billede af, at branchen har lagt finanskrisen bag sig. Branchen har ellers været inde i en konsolideringsperiode efter finanskrisen, hvilket blandt andet har medført en tilpasning af medarbejderstaben. I perioden fra 2009 til 2014 oplevede branchen således et fald på knap 2.000 fuldtidsansatte.

Siden 2014 har revisorbranchen oplevet en pæn fremgang i antallet af fuldtidsansatte. Samlet set har branchen indhentet knap halvdelen af stillingerne, der blev tabt som følge af finanskrisen. Dermed er antallet af ansatte i revisorbranchen tilbage på cirka samme niveau som i 2010.

Antal ansatte

Kilde: Tal leveret af Dansk Erhverv på baggrund af Danmarks Statistik - Beskæftigelse for lønmodtagere (BFL), der er baseret på virksomhedernes indberetning til e-indkomst.

Tallene angiver det gennemsnitlige antal ansatte de enkelte år.

Stadig høj produktivitet i branchen

Den forholdsvis stabile omsætning i hele revisorbranchen, især i årene efter finanskrisen, sammenholdt med tilpasningen i medarbejderstaben giver en indikation af, at hver enkelt medarbejder i revisorbranchen har formået at skabe en stadig større omsætning. Dermed giver udviklingen i medarbejderstaben og omsætningen et fingerpeg om, at revisionsfirmaerne er blevet mere produktive.

Produktiviteten for de beskæftigede i branchen kan illustreres med den såkaldte værditilvækst pr. årsværk. Værditilvækst pr. årsværk er et mål for den omsætning og værdi, som en gennemsnitlig ansat har skabt i løbet af et år. Siden starten af dette årtusind er værditilvæksten i branchen steget 40 pct. fra 455.000 kr. pr. ansat i 2001 til 637.000 kr. pr. ansat i 2014. Dermed har branchen oplevet en betydelig stigning i værditilvæksten pr. årsværk i perioden fra 2000 til 2014.

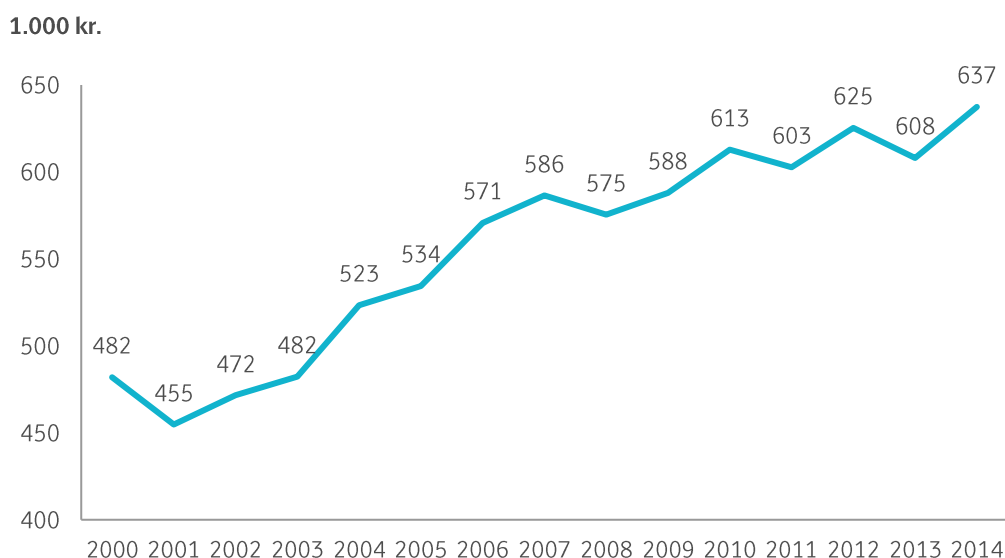
Fra 2001 til 2007 steg værditilvæksten pr. årsværk hvert eneste år. I 2008 faldt værditilvæksten pr. årsværk med knap 2 pct. på baggrund af finanskrisen. Siden da har værditilvæksten pr

årsværk gradvist bevæget sig opad, på trods af en række mindre fald i løbet af årene. I 2014 opnåede branchen det højeste niveau på 637.000 kr. pr. ansat.

En udfordring ved at anvende værditilvækst pr. årsværk som et udtryk for de ansattes produktivitet er fx, at større priskonkurrence på markedet vil resultere i lavere værditilvækst pr. årsværk, fordi virksomhederne så vil skabe en lavere omsætning ved at sælge det samme antal ydelser. En forklaring på faldet i værditilvækst pr. årsværk fra 2007 til 2008, fra 2010 til 2011 og igen fra 2012 til 2013 kan derfor være, at konkurrencen på revisionsmarkedet er skærpet.

De nyeste tal fra Danmarks Statistik stammer fra 2014. Det er derfor ikke muligt at se, om branchens vækst i 2015 og 2016 har haft en væsentlig indflydelse på medarbejdernes produktivitet.

Værditilvæksten per årsværk

Værditilvækst pr. årsværk i branchegruppen Revision og bogføring

Kilde: Danmarks Statistik / Statistikbanken.dk / REGN13

³ Værditilvækst udgør den del af omsætningen i en virksomhed, som medarbejderne har produceret. Dvs. at omkostninger til vareforbrug og eksternt lønarbejde fratrækkes omsætningen, hvorved værditilvækst pr. årsværk kan beregnes.

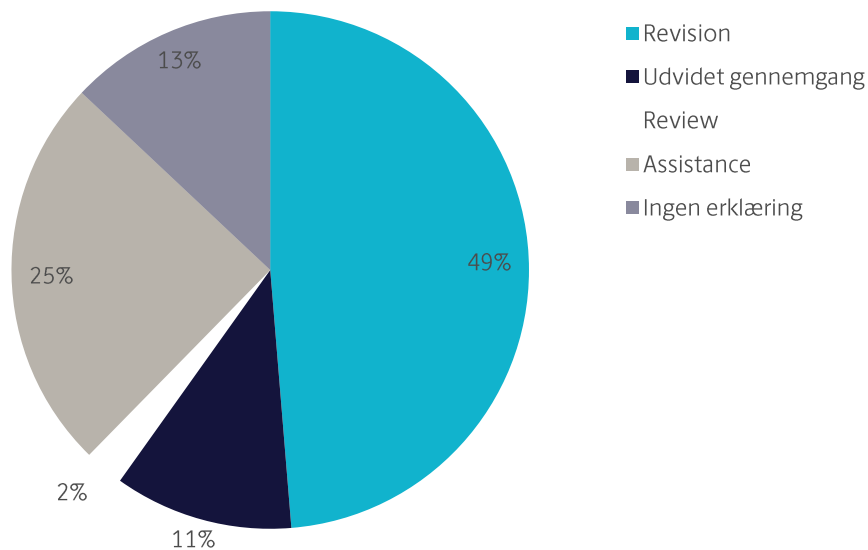
Knap 9 ud af 10 regnskaber har været forbi en revisor

Samlet set fik knap 9 ud af 10 danske selskaber en erklæring fra revisor om deres 2015-regnskab.

Stadig flere fravælger dog erklæringer med høj grad af sikkerhed til fordel for erklæringer med en lavere grad af sikkerhed eller helt uden sikkerhed. Blandt 2015-regnskaberne fravalgte 93.456 selskaber revision eller udvidet gennemgang, mens 29.340 selskaber gjorde det i 2012.

En gennemgang af regnskaberne for 2015 viser, at 113.377, svarende til 49 pct., af de offentliggjorte regnskaber er blevet revideret, mens 25.986, svarende til 11 pct., har valgt udvidet gennemgang. Udvidet gennemgang blev introduceret i 2013 som en ny ydelse, som kan vælges af alle selskaber i regnskabsklasse B. 5.765, svarende til 2 pct., af selskaberne har valgt en reviewerklæring, mens 57.446, svarende til 25 pct., af selskaberne har fået assistance med opstilling af regnskabet. 30.245 selskaber, svarende til 13 pct., har helt fravalgt at få en revisorerklæring om regnskabet.

Fordelingen af erklæringer i 2015-årsregnskaberne

Kilde: Experian 2016

OM FSR – ANALYSE

FSR - danske revisorer udarbejder løbende analyser og surveys, som tager udgangspunkt i aktuelle og relevante problemstillinger i branchen og i erhvervslivet mere generelt. Formålet med undersøgelseerne er, at sætte fokus på brancherelevante emner og nyttiggøre den unikke viden som foreningens medlemmer besidder. Revisor er virksomhedernes foretrukne rådgiver og har i kraft af sin særlige position i erhvervslivet en dyb indsigt i virksomhedernes økonomi, regnskab og organisation. Gennem undersøgelseerne ønsker FSR – danske revisorer at udbrede kendskabet til revisorbranchen og bidrage til en kvalificeret debat om branchens og erhvervslivets rammevilkår. Det er tilladt at citere fra publikationen med tydelig kildeangivelse og med henvisning til FSR – danske revisorer.

ISSN-NR.: 2245-7534

Denne publikation indgår i det nationale center for registrering af danske periodika, ISSN Danmark, med titlen "FSR - Analyse".

KONTAKT

Henvendelser angående analysens konklusioner kan ske til:

Erhvervspolitisk direktør, Tom Vile Jensen på tvj@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 51

Kommunikationschef, Anders Lau på ala@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 47

Analytiker, Thomas Baadsgaard på tba@fsr.dk eller tlf. 41 93 31 79